

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru menarohle pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefranse și articolele nepublicate nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond.

Românii din Ungaria.

Sibiu, 12 Maiu n.

În una din revistele cele mai de rînd din Anglia, numită *revista contemporană*, a publicat nu de mult dl Drăghicescu, profesor universitar în București, un articol referitor la Românii de sub coróna ungară.

Articolul a provocat mare supărare în cercurile „patriotice” din țara noastră, de unde deducem, că a conținut multe adevăruri, dat fiind, că numai adevărul dore și numai adevărul produce supărare.

N'am cetit articolul în întregime, ci numai în scurtele estrase date din partea ziarelor magiare, — cari probabil vor fi ales numai pasage de cari se pot lega pentru a le combate cu unele prospecte de succes, — dar în aceea ce am cetit am câștigat convingerea, că dl Drăghicescu s'a pus pe munta de vedere, care de altcun e în al altora dintre politicienii de frunte din țară, că elementul românesc e mai mare de cât cel magiar, și l va învinge în timp, pentru-că are o vitalitate mai pronunțată și mai evidentă.

Pe același punct de vedere stau și cei mai mulți dintre politicienii magiari, dar în raport invers, anume, că elementul magiar e cel mai tare, și va învinge elementul românesc, conștinându-l în sine, împreună cu celelalte popoare din statul ungar și pînă la — peninsula balcanică.

Așa numai ne putem cel puțin închipui vizul acelora, cari vîd ridicat pe ruinele statului ungar de astăzi un imperiu curat magiar, cu estindere până la Marea-Negră.

Ne permitem a spune, că nu suntem nici de părerea unora, nici a altora. Nu va birui, zicem noi, nici elementul român pe cel magiar, și nu va fi sub picioare nici elementul magiar pe cel românesc, ci vor trăi frumos împreună mai departe lângă olaltă și împreună, cum au trăit în cursul multor veacuri trecute. E adevărat, că se mai vede vitalitate în sine elementul

românesc, dar vitalitatea nu i lipsește nici elementului magiar. E păcat deci să și consume vremea și puterile luptându-se aceste două elemente într-o olaltă și slăbindu-se unul pe altul, când ar trebui să se sprijinească și să se întărească unul pe altul, pentru-că Românii și Magiarii împreună sunt chemați să formeze stavilă între elementul german și cel slav, pentru a împiedeca estinderea, fie a unuia, fie a celuilalt, chiar și numai cu un pas mai departe de cum o are astăzi.

Dar' nu despre acesta voim să vorbim de astădată, ci despre faptul, că la articolul dlui Drăghicescu a urmat în aceeași revistă un răspuns din partea cunoscutului călător prin străinătate Armin Vámbéry. Combaterea e foarte slabă, ca de regulă când trebuie să combați adevăruri neresturnabile. Vom cita numai două pasage din proza dlui Vámbéry, căutând să le dăm adevăratul înțeles.

Vámbéry scrie, că e lipsită de temei afirmarea profesorului Drăghicescu, cumcă Românii nu și pot folosi limba în viața publică, pentru-că adevărul e, că Românii se folosesc de limba lor în Ungaria, în școală, în biserică și la judecătoria!

Se vede, că dl Vámbéry vorbește pe baza legii de naționalități, cu care se acopere totdeauna în fața străinătății politica de magiarizare, nu însă pe baza stării faptice a lucrurilor. Pentru-că adevărul e, că limba noastră e pe jumătate deja scosă din școle, și e scosă de tot de la judecătoria, căci nici cu vorba, nici în scris nu mai poate isprăvi astăzi nimeni ceva în limba românească pe la judecătoria, unde țeranul român e întim-pinat din toate părțile cu câte un „nem értem”. Neadevărul e deci în punctul acesta pe partea dlui Vámbéry, care, cum am spus, seduce opiniunea publică străină cu legea de naționalități, esistență numai pe hârtie, nu în realitate.

Mai spune apoi dl Vámbéry, că introducerea limbei magiare în școlile populare române urmărește numai sco-

pul, ca să se dea Românilor posibilitatea de a ocupa oficii de stat și de a lua parte la administrarea țării, ceea-ce fără cunoșterea limbii magiare nu e cu putință.

Alta, mai bătăie, nu putea să spună Vámbéry. Adece cum? Din ba-dea Bucur din satul cutare voiți să faceți funcționar de stat, și de aceea pretin-deți să știe ungurește? D'apoi că pentru a pute cineva ocupa un post, fie cât de modest în organizația de stat, se cere o cultură mai înaltă, învățatură mai multă de cât cea câștigată în școală de la sat, se cere absolvirea școlilor medii și pînă la vrea unei facultăți, în cari de sine înțeles, că respectivul învăță ungurește, așa ca să pînă corăspunde așteptărilor. Cel-ce aspiră la oficii publice, are dată deci posibilitatea să învețe ungurește, în școlile medii și superioare, ear' țeranul de la sat (și despre acesta e vorba) înzădar învăță ungurește, pentru-că cu pregătirile sale câștigate în școală de la sat, pe lângă totă ademenirea dlui Vámbéry, nu pînă ajunge nici servitor la judecătoria. Și apoi, dacă e vorba să fie puși Români în oficiile de stat, numere dl Vámbéry pe aceia dintre ei, cari știu ungurește mai bine de cât mulți Unguri, și au și toate pregătirile cerute, și va vedea, că sunt atîta, în cât ar pute ocupa toate oficiile publice din a patra parte a țării. Dar' câți dintre ei sunt de fapt puși în oficii publice? La asta se răspundă domnul Vámbéry!

Vorbirea deputatului Dr. T. Mihályi.

Președintele partidului naționalității lor din parlamentul ungar, dl deputat Dr. Teodor Mihályi prezentând dietei în ședința de Vineri, sîptemîna trecută, proiectul de adresă publică în numărul trecut al ziarului nostru, a rostit ca întru-luc re următoarea vorbire:

„Onorată dietă! (S'auzim, s'auzim!) Este o finală și patriotică dorință, ca toate acele partide cari au pricepere pentru interesul obștesc, și toți factorii politici să contribuie, ca situației precare și crisei îndelungate care ține de atîta vreme, să i se pură capăt, ca astfel

parlamentul să și reia activitatea. Tocmai pentru că noi considerăm acesta de o patriotică datorință, cu regret trebuie să vedem, că la deslegarea atîtor chestii de drept public și politice venite la ordinea zilei n'am fost consultați. Această înălturare, cunoscînd opinia publică dominantă, nu ne-a suprins. Dufere, dar' concepțiunile politice actuale sunt așa fel, că ori ce pas făcut de naționalități pentru apărarea intereselor lor se califică drept antipatriotism și tendință de a răsturna statul.

Tocmai de aceea, în numele partidului ce conduc, socot de o datorință a mea către țară să protestez hotărît contra acuzării nefondate că noi am urmărit pînă separatistice (aprobări în țară Români) și am propovădui tendințe de răsturnare. Fac acesta cu atît mai osebit, cu cât cred tare, că fie care cetățean cinstit trebuie să străduiască pentru integritatea, consolidarea și propășirea patriei. (Aprobări. S'auzim, s'auzim! în stînga). De aceea, Onorată Dietă, mă folosesc de întâiul prilej, când după un șir întreg de ani deputații naționaliști se presintă aici earăși ca partid, să fac unele enunțăriuni.

Declar, Onorată Dietă, că partidul național va lupta aici nu numai pentru apărarea intereselor speciale, ci va intra pe arenă și în chestii de înalt interes general. Îndeosebi pentru apărarea ideii de egalitate îndreptățită, care susține statul, în interesul tuturor naționalităților sau popoarelor din țară. Sunt adevărat adănc convins, că numai această patriotică activitate a noastră va asigura ființa partidului în Dietă. Cu această sinceritate declarăm înseși și aceea, că noi unitatea statului nu o vedem în unitatea de limbă, care nici nu se poate de altfel realiza (Mișcare în stînga), ci în unitatea de sentimente isvorite din interesele comune. Și se ne însemnă bine, Onor. Dietă, că pe baza acestui principiu a stat legislația unei patrii noastre și în trecut, și acestui fapt îi pînă mulțăm existența de o mie de ani.

Nu pot deci să primesc tendințe de a unifica toate neamurile din patrie, ca să fie de aceeași limbă. Asta, după priceperea noastră, este o absurditate. (Așa-i, așa! în țară naționalități. S'auzim! și sgomot în stînga). În trecut, deosebi în legislațiunile de la 1861—65—68 acest principiu a fost primit și pe baza lui se dedese deslegare chestiei naționalităților (Așa-i! în țară naționalități).

și încrederea cu care a fost distins din partea comitetului arangiator.

Din mulțimea de coristi și coriste ale măiestrului Kirchner amintesc și pe domnișoara Hortensia Medean, care împreună cu doșora Delia Olariu numai tală și bîcurie ne causă, vîzînd, că de mult sunt apreciate din partea unui artist ca dl Kirchner, binecunoscut nu numai Sibiinilor, dar' chiar și străinilor.

Insemnătatea și adevărata valoare a acestei serbări însă numai prin disertația dlui prof. August Schuster s'a putut manifesta într'un mod atît de grandios.

Dl Schuster prin spiritul sau ager a pînă în tainele dramelor schilleriane, a priceput produsele intelectuale ale acestui mare fiu al poporului german, și cu entuziasmul cu care a fost predată și explicată înființa lui Schiller asupra literaturii și culturii germane a stărnit în sufletele generală.

Putem spune, că serbarea a fost foarte succedă. Și cum noi, Români, ne bucurăm sincer totdeauna de orice manifestare culturală a compatrioților Săși, — ne asociem cu deplină dragoste și la serbarea memoriei lui Schiller, care nu e numai al poporului german, ci aparține întregii omeniri culte, și ține tuturor neamurilor civilizate, cărora Schiller li a dat scriitori, poeți și caractere.

Mugur.

FOIȘORĂ

Aniversarea morții lui Schiller în Sibiu.

Sibiu, 11 Maiu n.

În tăcere, fără sgomot s'arbat'au în 9 Maiu Sășii din Sibiu cu o adevărată solemnitate a 100 a aniversare a morții celui mai mare visător, idealist, ale cărui principii și idei mari n'au fost menite a se plămădi și propăga conform spiritului dominant pe acele vremi și în conformitate cu modul de gândire ale contemporanilor sei, ci ca un sîrce de primăvară au străbătut prin straturile de nori negri, și ca o semăntă purtată de vînt au căzut pe cîmpul literaturii generațiilor nouă sub a căror sent și îngrîjire au înflorit și s'au înmulțit în o astfel de preponderanță, în cât azi formăză cea mai frumoasă floare în grădina literaturii universale.

Spiritul sau a pînă deoptrivă în corbă țeranului și palatului aristocratului german. Mai și mul de omeni s'au simțit deodată dominați și electizați de sentimente nouă, cari pînă pînă idealismul propagat de Schiller și pînă operele sale întotdeauna, în ori-ce clipă de restriște s'au putut scălda și fiul într-o revoluție spirituală și într-o mare de sentimente înăltăre.

Demnitatea omenescă numai pînă atunci o putem păstra, pînă când în sufletul nostru neatinse de săgețile venivoase ale unor tendințe prea realiste, neînterupt va arde focul sacru al dragostei de neam, limbă și literatură!

O națiune numai atunci e mare, când pricepe cuvîntul apostolilor sei, și știe să aducă tributul de admirație față de regeneratorii ei.

Compatrioții nostri Săși au făcut tot posibilul, ca aniversarea morții lui Schiller s'arbat' în 9 Maiu st. n. să fie o adevărată manifestare a idealismului german, lăsînd în progr mul lor bogat și cu multă pricepere compus, să treacă și să defileze înaintea ochilor nostri sufletești toate caracterele mai marcante din dramele lui Schiller.

Rînd pe rînd se apropie de bustul marelu scriitor dramatic, și l decorăză cu mulțimea de cununii de lauri persoanele marcante din „Hoții” (1778), „Fiesco” (1782), „Intrigă și amor” (1783), „Don Carlos” (1785), „Wallenstein” (1799), „Maria Stuart” (1800), „Fecioră din Orleans” (1801), „Miră din Messina” (1803), și „Wilhelm Tell” (1804).

Orchestra teatrului din loc a știut scoate în relief pas de pas toate nuanțele și motivele dramatice, făcîndu-ne pe un moment să uităm toate grijile vieții, și să ne lăsăm spiritul să sbore într-o lume nouă plină de sentimente și idealuri frumoase.

În deosebi dl Kirchner în fruntea corului sau mixt, compus din vre o 80 de persoane, ne-a frapat și deastădată atît prin farmecul compozițiilor sale proprii, cât și prin deosebitul tact și pricepere, cu care a condus și ridicat Reuniunea de muzică din Sibiu la un nivel de admirat chiar și de artiști.

În compoziția dsale: „Der Alpenjäger” s'a distins dl baritonist A. Bittermann. Aerul înăbușit din cauza numărului public pare că i-a detras însă ceva din farmecul vocii, neavînd deplină undulanță și putere în caracterizarea și exprimarea unor motive pentru o voce de bariton.

În punctul al 9-lea din program am avut ocaziune să cunoștem o voce plină de farmec, dulce și bogată în nuanțe, s domnișoara Delia Olariu. Dsa s'a distins în cântarea „Des Mädchens Klage” de Fr. Schbert, dovedind o școală și o voce de altistă mult promiștătoare.

În „Miră din Messina” dna Emilia Meyer a cântat cu vocea-i sonoră de sopran aria Batriței de Fr. von Holstein.

Rutina și modul de interpretare și precisiunea cu care a executat acest greu rol a mulțăm pe toți și a stors mulțime de aplause. Tot ce-i lipsește e, că vocea n'are destul de tare și pronunțată.

Dl G. Andraș, în prologul de Gerh. Hauptmann, a corespuns într-o toate așteptărilor

Cu regret trebuie să constatăm însă, că deosebi guvernele liberale urmate de la 1867 au rupt cu desăvârșire cu tradiția și nu numai că nu respectă legile fundamentale aduse pentru garantarea drepturilor naționalităților, ci mai târziu, prin legi nouă și prin ordinațiuni ministeriale au scos din vigoare legi cari garantează dreptele noastre pretensiuni. (Aprobări într-o naționalitate). După cum dovedesc cele întemplate, de câte ori guvernele au vrut să ajungă la anumite ținte, totdeauna s'au provocat la naționalități, prezentându-le drept mumus. (Sgomot și aprobări în stânga.) Luminos se demonstrează asta și prin cele petrecute adineaori când dl prim-ministru a imputat coaliției, de ce n'a luat în proiectul de adresă revisuirea legii instrucției? Imputarea asta de altfel nici n'are rost, și e fără basă, deoarece noi, naționalitățile, nu suntem străini de voința să învățăm ungurește cât se poate, și cei cari au lipsă de ea o învățăm chiar bine. Durere numai, că azi s'a dat expresie unor așa tendințe, că în comune locuite de naționalități să se învețe exclusiv ungurește, va să zică să se negligeze absolut cultivarea limbii noastre materne. Asta se urmărește adică prin proiectul de lege al lui Berzeviczy, ceea ce însă nu se poate accepta din nici un punct de vedere (Sgomot în dreapta), și mai puțin din punct de vedere uman și pedagogic (Aprobări într-o naționalitate). Despre asta voi vorbi de altfel mai pe larg, când va veni în discuție.

Mă întorc deci la obiect și deorece vremea e înaintată, voi fi scurt.

Am observat cu regret, că despre chipul de rezolvare al chestiei naționalităților, în adresă nu se spune nimic (Sgomot în stânga), și nici despre reforma legii electorale nu se exprimă, după cum e în programul nostru, nici după cum s'a vestit alegătorilor înainte de alegeri. Și deorece mie și soților mei de principii nu ni s'a dat ocazie să ne desvoltăm părerile aici în dietă, îndrănesc să prezint un proiect de adresă, asupra căreia vom mai vorbi dacă va fi necesitate. (S'auzim, s'auzim!)

(Dr. T. Mihályi a oțit apoi proiectul de adresă publicat în numărul trecut al ziarului nostru).

Declarația Croaților.

Am făcut pomenire într'un număr mai recent despre declarația celor patruzeci deputați croați aflați în dieta ungară, dată cu ocazia începerii discuției asupra proiectului de adresă al coaliției dietale, și am promis publicarea în întregime a declarației. Venim deci să ne împlinim promisiunea și dăm declarațiunea după cum urmează:

„Având în vedere jingălia situației actuale, deputații croato-slavoni ai dietei ungare își țin de datorință, pe lângă accentuarea drepturilor Croației și Slavoniei, a evita tot ce poate forma motiv fie și în cea mai mică măsură pentru neînțelegeri, și ce poate lovi în sentimentele de frățietate existente într-o națiunea magiară și cea croată.

După premiterea acestora, am onore a declara (declarația a cetiv deputatului Tomasi) în numele deputaților croato-slavoni, că noi, Croații, într-o toate împrejurările suntem și vom fi credincioși comunității de stat care există și a primit sancționare din partea istoriei. Nu dorim nici-o dată și nici-unde alta de cât promovarea politicii ungare. Dar' de sine înțeles, că numai a unei politici ungare, care respectă toate drepturile Croației-Slavoniei, în special dreptul limbii croate, ca limbă oficială în Croația-Slavonia, ear' drepturile națiunii croate, ca națiune politică, le lasă neatinse.

După ce am măsurat §§-ilor 56 și 57 din legea de învoială, pe teritoriul croat-slavon nu numai în chestii autonome, ci în orice fel de chestii comune de stat limba croată e exclusivă limbă oficială, trebuie, ca limbă oficială să se valorizeze și în armată, atunci când armata va fi reformată și pusă pe base naționale.

În chestia militară de altcum deputații croați primesc hotărârile comisiei de nouă din 1903. Elaboratul acestei comisii spune în punctul 6, că dispozițiile artic. de lege XXX din 1868 referitoare la Croația-Slavonia rămân neatinse. Că acest punct cum are să fie înțeles, s'a văzut din declarația pe care a făcut-o Excelența Sa dl Josipovich, pe atunci president de partid al deputaților croați, în conferința din 31 Octombrie 1903 a partidului liberal. Declarația aceasta, făcută din

încredințarea deputaților croați, sună din cuvânt în cuvânt astfel: „Ca membru al comisiei de nouă îmi țin de datorință să iau cuvântul și să desvolt principiile fundamentale cari au fost discutate cu ocazia stabilirii punctului 6 din programul comisiei. Cu privire la drepturile cari în punctul 6 sunt numai în general atinse, referitor la Croația reclame în înțelesul art. de lege XXX din 1868 deosebită considerare: 1. la regularizarea chestiei cu emblemele militare §-ul 62 din art. de lege XXX din 1868; 2. întrebuintarea limbii croate la judecătorile militare și în corespondența oficială pe întreg teritoriul croato-slavon, după ce în înțelesul §§-ilor 56, 57, 58 și 59 din art. de lege XXX al anului 1868 limba croată e exclusiv limbă oficială în Croația-Slavonia; 3. la regularizarea chestiilor din punctul 4 al raportului comisiei sunt a se ține în vedere dispozițiunile cuprinse în §§-ii 7, 46, 47, 48, 56, 57, 58 și 59 din art. de lege XXX anul 1868.”

Deci, aici a fost accentuată în mod clar validitatea limbii croate și în armată, în mod facultativ, după cum va permite desvoltarea raporturilor.

Ce se atinge de chestiile economice, în special de teritoriul vamal, și noi stăm pe punctul legal de vedere, că statul se află în drept a inactiva ori când teritoriul vamal independent. Dar' pentru raporturile actuale economice ținem că lucrul ar întâmpina mari primejdii, și în special ar păgubi agricultura, singurul izvor economic al Croației-Slavoniei. Și deorece textul adresei nu e cu privire la acest punct al nostru de vedere, nu suntem în poziția a o pute primi. Accentuăm în fine, că faptul, că deputați croați n'au fost aleși în comisiunea pentru adresă, nu poate servi drept cas de precedentă, după ce în fiecare comisiune care se ocupă cu chestii comune, trebuie să se dea ocaziune deputaților croați, ca să lea și ei parte. Aceasta s'a întâmplat totdeauna până acum, și rugăm onoratele partide, să caute, ca și în viitor să se întâmple.”

Sinodul archidiecezan.

Ședința a treia.

(Ținută în 10 Maiu st. n.)

Se începe la ora 10 a. m. President Esc. Sa dl arhiepiscop și metropolit Ioan. Notariu Lazar Triteanu.

După autenticarea procesului verbal al ședinței a doua și încuviințarea unor corecții pe înțregă durată sesiunii (Dr. N. Comșa și Dr. I. Farcaș) se intră în ordinea de zi, referând:

Comisiunea organizătoare (ref. I. de Preda) asupra raportului consistorial în cauza subvențiunii de 2000 corone a seminarului, detrază din partea guvernului. În această cauză consistoriul a fost luat conclud, ca la timp oportun să se facă la ministrul de culte reprezentări pentru revocarea detrazerii. Comisiunea propune să se facă reprezentarea cât mai curând, fără considerare la „timp oportun” ori neoportun.

Vorbesc la obiect: Esc. Sa dl arhiepiscop și deputații P. Cosma, cav. Pușcariu, Iosif Pușcariu, Dr. Cristea.

Se primește propunerea comisiei.

Același referendă asupra propunerii făcute de V. Oniț în ședința premergătoare și propune, ca aceea „să se transpună consistoriului spre apreciere”.

Se primește, cu adausul „după putință”, propus de Esc. Sa.

Tot comisiunea organizătoare (referent Dr. Eusebiu Roșca) asupra raportului consistorial în cauza înființării unui nou protopopiat: al Geogiului, din aproape aceleași comune cari înainte de arondarea nouă a protopopiatelor (1900) formau fostul protopopiat al Geogiului, desființat atunci, și face propunere de cuprinsul, că înființarea se aprobă, sediul să fie Geogiul de jos-Joseni, efectuarea înființării se va face după aprobarea și din partea congresului, ear' concludul sinodal privitor la înființare să se publice în organul de publicitate al archidiecezei, pentru ca cei interesați să se potă folosi eventual de remediu de drept.

Iau parte la discuție: Esc. Sa dl arhiepiscop și deputații Dr. V. Bologa, Dr. I. Marghitta, N. Ivan și P. Cosma.

Se primește propunerea comisiei cu adausul făcut de Marghitta, ca sediul proto-

popiatului să fie parochia Geogi de jos-Joseni, nu G.-Joseni.

Tot comisiunea organizătoare (referent Dr. Liviu Leményi) în cauza de divergență într-o consistoriu și fiscal consistorial pe motivul interpretării dispozițiilor regulamentare cu privire la spesele acestuia în procese purtate ca reprezentant al bisericii.

Nefiind chiamarea sinodului a se ingera în rezolvarea de cazuri concrete, ci numai votarea de normative în general, comisiunea propune, ca ambe actele să se restituie consistoriului spre rezolvare competentă.

Se primește.

Comisiunea școlară (referent Dr. P. Oprisa) asupra restului din raportul general al senatului școlar.

a) Ajutore, — spre știre.

b) Stipendii, — spre știre, cu adausul, ca la distribuirea stipendiilor să se țină cont de trebuințele didactice ale institutelor noastre.

c) Conferențele învățătoarești, — spre știre, cu adausul, ca consistoriul să eșecute după putință concludul sinodal din 1899 privitor la înfrunirea comisarilor în conferință.

La punctul acesta au luat parte la discuție Esc. Sa dl arhiepiscop și deputații Dr. M. Cristea, A. Vlaicu, Dr. V. Bologa, J. Murșanu, G. Hango, P. Cosma, V. Domșa, și alții, ear' S. Dragomir a propus, ca în conferențele învățătoarești să se țină învățătorilor prelegeri, respective să li se dea invisiuni și asupra compunerii conspectelor despre copiii obligați a cerceta șola, destinate pentru oficiul de statistică. Propunerea întâmpină aprobare generală, ear' Esc. Sa declară că va îngrijii, ca în consistoriu să se iee dispozițiile de lipsă pentru executarea ei.

d) „Folia pedagogică”, — spre știre, cu adausul, ca direcțiunea secțiunii pedagogice să facă consistoriului propunere în scopul executării concludului sinodal din 1904 în cauza înființării, respective reînființării „Foliei Pedagogice”, și cu adausul propus de Dr. Cristea, ca până la înființarea foliei temele mai bune cetite în conferențele învățătoarești să se tipărească în broșuri accesibile și pentru popor.

Aceeași comisiune (referent tot Dr. Oprisa) în cauza manualului de limba magiară de Schullerus și Popovici, propunând, ca exemplarele tipărite în tipografia archidiecezană să se admită în școlile din archidieceză.

Se primește.

Ședința se încheie la ora 12 și 20 minute, anunțându-se proxima pe Joi la ora 10 a. m.

Ședința a patra.

(Ținută în 11 Maiu st. n.)

Se începe la ora 10 a. m. President Esc. Sa dl arhiepiscop. Notariu Dr. Va'er Moldovan.

După autenticarea procesului verbal al ședinței III. urmează ordinea de zi cu referada comisiei financiare și cu cea a comisiei petiționare.

Com. financiară (presid. protopresbiterul D. Moldovan) prin referentul Arsenie Vlaicu referendă asupra raportelor consistoriale în cauza fundațiunii Șaguna, în a tipografiei și librăriei archidiecezane, în a rațiociniilor fondurilor și fundațiunilor archidiecezane și asupra bugetului acestora pe anul 1906, propunând la toate luarea spre știre cu aprobare.

Se primește.

Com. petiționară (president ppresbiterul Iosif Morariu) prin referentul Simion Dragomir referendă asupra celor trei petițiuni intrate la sinod și propune să se transpună toate trei consistoriului spre competentă afacere.

Se primește.

După acestea notariul general M. Voilean cetește rațiociniul speselor sinodului actual cu: 1596 cor. diurne, 508 cor. bani de cuartir și 670 cor. 13 fileri spese de călătorie deputaților externi și 100 corone spese de birou.

Astfel, terminate fiind agendele sesiunii actuale, Esc. Sa înaltpreasfințitul arhiepiscop și metropolit declară încheiată sesiunea sinodală din anul acesta prin următoarea cuvântare:

„Cu ajutorul lui Dumnezeu, terminând lucrările avizate la competența acestei sesiuni sinodale, mai înainte de toate mulțămesc lui

Dzeu, carele ne-a luminat și ne-a ajutat la împlinirea châmării noastre. Ear' după Dzeu vă mulțămesc și dvăstre dlor deputați, pentru bunăvoința, dragostea și înțelepciunea, cu cari ați conlucrat la desvoltarea și întărirea salutarelor noastre așezăminte bisericești și implorând binecuvântare ceriului asupra lucrărilor noastre și asupra dvăstre declar. sesiunea sinodului nostru archidiecezan ordinar pe anul 1905 încheie.”

După încetarea ovațiunilor la adresa Esc. Sale ia cuvânt deputatul M.h. Cirlea și rostește vorbirea următoare:

„Excelența Văstră! Venerabil sinod!

În decursul ședințelor sinodului prezintă adusu-s'au dispozițiuni, cari toate au menirea de a lumina mințile credincioșilor bisericii noastre, întru a vedea și a se convinge, că cea mai solidă basă a fericirii omenești este credința. Adusu-s'au dispozițiuni, cari toate tind într'acolo, ca întărite să fie sufletele credincioșilor bisericii noastre și prin această întăriți să fim și noi în voința noastră de a face toate posibilele pentru a apăra biserica noastră și instituțiunile ei față de pericolele cari o am nintă, și întăriți să fim în speranța noastră, că ajuta-ne va bunul Dumnezeu în aceste sfinte năzuințe ale noastre! Adusu-s'au dispozițiuni salutare, ca și inima noastră să se întărească, și prin această dragostea noastră față de toate instituțiunile noastre bisericești și școlare, temelia fericirii vremelnice și veșnice a neamului nostru, să se cimenteze și consolideze.

Toate acestea ne îndemnă cu tărie a ne exprima simțămintele noastre de dragoste și alipire față de acei factori ai bisericii noastre, cari totă puterea lor de muncă și-au pus-o în serviciul bisericii, câștigându-și astfel merite neperitabile pe terenul bisericesc și școlar.

Fiind vorba de cei mai meritați factori ai bisericii noastre, cu cel mai profund respect avem a ne îndrepta către Veșterabilul nostru Cap bisericesc, către Excelența Sa preabunul nostru metropolit. Meritul principal dăruit are cu privire la frumoasele rezultate ale sinodului din acest an pentru cel mai prieloc tact cu care a condus ședințele sinodale. Dar' în deosebi cu profundul respect trebuie să ne îndreptăm către Excelența Sa pentru acea activitate desvoltată întru apărarea cauzelor noastre școlare față de desastrosul proiect de lege Berzeviczian.

Prin demna și resolută ținută în această afacere Excel. Sa și-a câștigat dragostea cea mai mare nu numai a credincioșilor bisericii noastre, ci și a întregului nostru popor românesc, și totodată prin această ținută a devenit unul dintr-o cei mai demni arhiepiscopi și nămuritori și-a făcut numele.

Din tot sufletul nostru dorim Excelenței Sale, bunului și vrednicului nostru metropolit, înaltpreasfințitului Ioan Melianu, ca bunul Dumnezeu, spre binele și fericirea bisericii și a neamului nostru la mulți ani să 'L țină.”

Generale și entusiaste „Trăiască!” urmează acestei vorbiri, întru cari Esc. Sa părăsește apoi sala ședințelor.

Teatrul român în Sibiu.

Sâmbătă, 13 Maiu n. și Duminică 14 Maiu n. se va da câte o reprezentație teatrală română în teatrul orașănesc din Iași. Începutul totdeauna la orele 7 și jumătate seara.

Se va juca Sâmbătă Jean Marie, dramă într'un act în versuri de And. Theuriet, tradusă de N. Tinc, și Necinstiții, dramă în acte, de Girolamo Bivette, tradusă de Arist Romanescu.

Regisor Zaharie Bârsan.

Duminică apoi se vor juca piesele Lăutarul din Cremona, dramă într'un act de François Coppée, și Trei pălării de damă, comedie în trei acte și un prolog, localizată din franțuzește de E. Fagure.

Regisor Zaharie Bârsan.

Prețul locurilor în ambele seri e următorul:

Loge parterre, pentru 4 persoane 6 cor. Loge parterre, pentru 5 persoane 7-50 cor. Loge rangul I. pentru 4 persoane 8 cor. Loge rangul I. pentru 3 persoane 6 cor. Loge de onoare rangul I. 12 cor. Loge rangul II. pentru 4 persoane 5 cor. Loge rangul II. pentru 5 persoane 6-20 cor. Loc pe balcon, rândul I. și II. 3 cor. Loc pe balcon, rândul III. 1-60 cor. Loc în cercle, 2 cor. Loc în stat, 1-50 cor. Loc în parterre, numerotat 1 cor. Loc de stat în parterre, 80 fil. Loc de stat

în parter pentru studenți și militari 60 fl. Loc pe galérie, numerotat I. vînd 80 fl. Loc pe galérie, numerotat 60 fl. Galérie-entré 40 fleri.

Bilete se pot procura la librăria arhiepiscopale din loc și sîra la cassă.

De la conferențele învățătoarești.

Cercul Sibiu.

Sibiu, 23 April v. 1905.

Sedința I.

În conformitate cu ordinul Preav. Consistorial arhiepiscopale din 3 Februarie a. c. nr. 45 școl. conferența învățătoarelor din cercul Sibiului (protopresbiterale Sibiu și Avrig) s-a ținut în anul acesta în zilele din 21 și 22 April v. în comuna Avrig, sub conducerea domnului asesor consistorial Matei Voileanu.

La orele 6 și jumătate dimineața ne-am întrunit în localul Domnului, unde s-a celebrat prin dl. comisarul sfânta liturgie cu hymnarea d'uhului sfânt, apoi eșind în cimetiriu la mormântul marelui dascăl George Lazar s-a ținut un parastas pentru odihna sufletului acestuia, la cari acte religioase, pe lângă învățătoari a participat dl. protopresbiter local Ioan Cădea, parohul Vasile Maxim și numeroși public din comună.

În curând după acestea ne-am întrunit în sala edificiului școlar destinată pentru conferențe, unde prezentându-se și dl. comisarul însoțit de dl. protopresbiter Cădea, deschide conferența cu următoarea vorbire:

Preaon. dle protopresbiter! Stimabililor domni învățătoari!

Convocați prin autoritatea noastră bisericăscă în conferență învățătoarească, la locul prim ne-am adunat la un loc în casa Domnului, domnilor învățătoari, spre a asculta sfânta liturgie, a ne înălța rugăciunile noastre către Dumnezeu zădărnici, de la care vine totă dăruia cea bună și tot darul desăvîșit, și a cere asupra noastră și asupra lucrărilor noastre darul d'uhului sfânt.

În apropierea acestui sfânt locaș dumnezeesc, care a servit de loc de repaus, de refugiu, de mîngiere, de întărire în credință, în timpurile de persecuție din trecut, prefăcută azi în prgonire de altă natură, în apropierea acestui sfânt locaș, care ne este azi acutul și adăpostul nostru, zace în mormânt partea trupăscă a unui bărbat care, după de aceluia cu un veac a făcut ceea ce noi facem azi, a primit solia apostolică ca a fi dascălul poporului român.

În mormântul dascălului George Lazar ne-am întrunit azi și noi dascăli români, care din protopresbiterale Avrig și Sibiu, ca înainte de a intra în meritul lucrărilor noastre să cerem loc de odihnă în locașurile cele vecinice pentru cel-ce cu un veac înainte de acesta a aprins făclia și a luminat calea poporului român alii la noi și cu mai mult rezultat în România liberă de azi.

Reînțorși deci din casa Domnului și de la mormântul dascălului George Lazar, vom intra în lucrările noastre, ve salut domnilor învățătoari cu cuvintele de salutare ale bisericăscă: „Christos a înviat“.

În cadrul conferențelor noastre învățătoarești noi de frunte trebuie să dăm, domnilor învățătoari, practicii învățămîntului: cum să valorăm mai cu efect cunoștințele câștigate în cursul anilor la școală, cum să folosim mai bine timpul ce ne stă la dispoziție în școală, și în ce mod să predăm materialul obligat spre a ține armonia între deosebitele obiecte de învățămînt, ca să putem ajunge la ținta ostenelelor noastre.

În metodică avem să ne perfecționăm prin lecțiuni de model, lucrute după cele mai bune îndigări acceptate de pedagogie, la acesta trebuie să stăruim cu tot deosebit, învățând unii de la alții.

Spre acesta să fie îndreptată totă năzuirea noastră, ca să știm și să putem valoriza cunoștințele cu cari eșim în viața practică, teum activitatea noastră în școală nu va avea rezultat dorit și glasul nostru va fi după urechea bisericăscă, „aramă sunătoare și chemare la înălțare“.

Facerea de regulamente, diferitele directive în viața noastră școlară, sfăruia rețelilor din popor și combaterea aceluia să fie condițiuni principale pentru cei puși în fruntea activității școlare, cari trebuie să aibă un orizont mai larg și timp trebuincios pentru sfăruia și înălțarea rețelilor.

Principală noastră chemare să fie perfecționarea noastră în practica învățămîntului, și forța noastră să fie valorarea cu efect a materialului, cu care eșim în viață.

În mîna noastră este pusă făclia, noi trebuie să o ținem aprinsă, să mergem înainte și să luminăm calea poporului nostru.

Să ducem iubire, domnilor învățătoari, iubire către cariera noastră, iubire către apostolia noastră, aceluia să fie comora cea bogată, din care să tot luăm, să tot dăm, și care în veci să nu se impuțineze.

Din iubirea noastră pentru această carieră va izvorî entuziasmul nostru, voia de a munci, puterea de a suporta greutățile și multele neajunsuri, micile mizerii, cu cari ne întâlnim în activitatea noastră școlară.

Și noi cu iubire trebuie să ne dedicăm carierii noastre, căci noi nu lucrăm ca străini, ca slugi pentru simbrie.

Noi avem mare misiune patriotică națională.

Partăm lumina aprinsă, ca să luminăm cărările poporului nostru românesc din iubita noastră patrie și prin fericierea lui, prin promovarea binelui lui, promovăm binele bisericăscă noastre, promovăm binele patriei noastre iubite.

Făclia, care o a aprins acum 100 de ani marele dascăl George Lazar, astăzi este în mîinile noastre.

În prețma acestui edificiu pompos al școlii din Avrig este mormântul dascălului Lazar, căruia națiunea noastră i-a conservat vecinică recunoștință.

Să ținem aprinsă făclia, cu care luminăm cărările poporului nostru, făclia ei să o nutrească făclia iubirei de adevăr, alipirea către biserică străbună, alipirea de limba noastră, de neamul nostru, de obiceiurile noastre străbune, iubirea patriei, și ascultarea de legi, și așa făcînd ne vor binecuvînta nepoții nostri, precum noi cu pietate ne-am închinat azi la mormântul dascălului George Lazar.

Cu acestea declar conferența deschisă. (Va urma.)

„Reuniunea română agricolă din Sibiu“.

(Adunarea generală extraordinară.)

Sămbătă, 6 Mai a. c. Reuniunea română agricolă sibiiană și-a ținut adunarea generală extraordinară. La adunare a participat un număr mare de membri, dovadă acesta despre interesul ce se poartă acestui așezămînt, care a lucrat și lucră la îmbunătățirea stării economiei noastre.

Adunarea a fost deschisă de presidentul Reuniunii, dl. Dem. Comșa. Referatul dl. P. Drăghici, prim-pretor, totodată membru în comitetul central, citește raportul comitetului în alegerea editării „Albumurilor“, din care reieșă, că din această înțelegere Reuniunea pe lângă marea câștig moral a avut și câștig material. Raportul, la propunerea membrului Ioan Bancu, s-a luat de adunare la cunoștință și în același timp s-a votat comitetului și în deosebi dlui president Demetriu Comșa mulțumită și recunoștință pentru zelul dezvoltat la confecționarea Albumurilor.

În conformitate cu programul adunării trebuind-se la alegerea comitetului, dl. president D. Comșa declară că dsa se retrage irevocabil de la conducerea Reuniunii și roșă adunarea să și aleagă astfel de conducători, cari să contribuie și la mai marea înflorire a Reuniunii.

Parăsind dl. Comșa adunarea, acesta roșă pe vice-presidentul Reuniunii dl. Pantalion Lucuța să conducă adunarea, chemată a alege noul comitet.

Oupînd dl. Lucuța, locul presidial se alege cu unanimitate voturilor presidentul fostul vice-president Pant. Lucuța; vice-president Ioan Chirca (Seliște); membri în comitet: Dr. P. Șpan și Vasile Stan, profesori seminariail; Romul Simu, inv. pens.; I. Lăpădat, secretar al II-lea al „Asociațiunii“; Petru Drăghici, prim-pretor; Dr. Ioan Stroia, protopresbiter, embii din Seliște; Ioan Popescu, proprietariu în Sibiul și Isidor Blaga, paroch în Lancrim.

Eșauriată ordinea de zi, comitetul astfelui ales s-a întrunit în sedință și a numit secretar pe fostul secretar Victor Iordășianu, casier pe fostul casier P. Ciora, controlor pe fostul controlor Emil Verzeanu, custos a fost numit Teodor Andreiu, grădinar, ear' arhivar bibliotecar Oprea Șteflea, vice-notar comitatens.

Comitetul central a stabilit pentru restul lunilor din anul 1905 următorul program de lucru:

Intruniri agricole se vor ține în comunele Avrig, Dobârca, Noul săsesc, Șugag, Șuramici, Săsăuși și Turnișor.

Exposiția de vite anuală se va ține în comuna Veștem, ear' cu scop de a înlesni procurarea de vite de prăsilă, Reuniunea acordă

micilor proprietari împrumuturi ieftine, re-plătibile în rate. Pentru membrii cu locuința în Gurariului se va sorta o vițea rassa „Pinzgau“, dăruită de Reuniune.

În opidul Mercurea se va arangia a IV-a esposiție de pome; în Seliște se ține în zilele din 16—20 Maiu n. c. un curs de pomăriș pentru învățătoari aplicați la conducerea școlilor de pomi comunale. Participanții la curs vor primi diurne. Câte un altor (măr pătut) s'au dăruit membrilor cu locuința în Gales și Aciliu; s'au distribuit într-o membri pomi pădureți și s'au pus în vânzare altor cu preț redus. Cuptorul de uscat pome sistem „Cazenille“ din Seliște, se va pune în funcțiune atât la uscătul de pome cât și la uscătul de legume.

Experimente cu cultura Soiei se fac în comuna Seliște sub conducerea membrului din comitet Dr. I. Stroia și în Tilișca sub conducerea vicepresidentului I. Chirca.

Cei împărțși în trecut cu pădureți, semințe etc. vor fi rugați a face raport despre experiențele făcute și despre rezultatele obținute.

Direcțiunile Insoțirilor de credit sistem „Raiffeisen“ și ale Tovărășiiilor agricole sunt rugate a raporta despre afacerile lor din 1904. În același timp se va lucra din răspuneri la înființarea de asemenea așezăminte.

Se vor împărți galițe de soiu, apoi cozițe și alte unelte pentru cultivatorii de albine.

Se va lucra la desăvîșirea școlii practice de economie din Seliște.

Adunarea generală ordinară se va ține în comuna Seliște.

NOUTĂȚI

Exposiția de lucruri de mîna, aranjată de reuniunea femeilor române din loc în localitățile „Casei naționale“ a fost cercetată zilele trecut de I. P. S. Sa dl. erchiepiscop și metropolit Ioan, însoțit de un număr însemnat dintr-o membrii sinonului arhiepiscopale. I. P. S. Sa a fost intimpinat la intrare de presidenta reuniunii, dōmna Maria Cosma și de secretara Eugenia Iovescu, carea în termeni aleși a mulțumit înalților oșpeți pentru distincțiunea și încurajarea ce o dau năsuințelor femeilor române. I. P. S. Sa a mulțumit binecuvîntînd năsuințele lor laudabile, apoi au vizitat toți frumosele obiecte, donate de către fetele și dōmnele române din diferite părți. Exposiția mai rămîne deschisă pînă Luni. Deci îndemnăm pe toți a o cerceta, ajutînd laudabilă țintă, spre care tind inițiatorele: de a aduna mijlocele pentru înființarea unei școle române de industrie.

Năpastă! Un incendiu mare, escat la baraca (casă de scāduri) în care locuiau șapte Români emigrați în l'asco (în America) a m'uit împreună cu baraca întreg avatut lor: bani de hîrtie în sumă de peste două mii de corone și hainele și celelalte ce le aveau. Români p'gubiti sunt: Ioan Băra, George Bighia, Vasile Bighia, Cosma Căsu, Vasile Mateiu și Vasile Moldovan din Gurariului și Paștiu Băra din Cristian.

Pentru catedrală. Domnul Bucur Vidrighin din Rășinari a donat la fondul catedralei din Sibiu suma de douăzeci corone.

O destăinuire sensațională. „Narodne List“ din Belgrad, ziaru al partidului obrenovicesc, publică în numărul de Marți s'era o convenție secretă, pe care fostul principe Mihail Obrenovici o încheiasse cu principele Nichita al Muntenegrului și în care se hotărîse și unirea Muntenegrului cu S'rbia. Apoi testamentul principelui Mihail Obrenovici, prin care designă de moștenitoriu al S'rbiei pe principele Muntenegrului, ear' lui Milan fi lasă numai moștile din România și 50.000 de galbeni. Atât contractul, cât și testamentul fuseseră s'rise în câte trei exemplare, din cari cîte un exemplar fusesse dat țarului Alexandru II. și metropolitului Mihail (din Belgrad). Tendința acestei destăinuiri e să arate, că după stingerea familiei Obrenovici adevăratul moștenitoriu al tronului s'rbesc e principele Muntenegrului.

Himen. Valentina Comaniciu, din Veneția inf. și Ioan Tulbure din Hălmeșg, fiddanțați.

Ana Banea și Dumitru Axente anunță cărbarea cununiei lor, care se va în-deplini la 1 Maiu stilul vechiu anul curent, la 4 ore după amiază în biserica română graco-catolică din Sibiu.

Unsprezece femei înecate în Someș. Luni la amiază zece fete din comunele Venyige și Szekeres (lângă Sătmar) voind să trecă someșul cu luntrea, pe carea o dirigeau doi bărbați ale căror soții încă erau în luntre, pe la mijlocul rîului luntrea s'a răsturnat și toți cei din ea au căzut în apă. Bărbații și soția unuia au isbutit să iese la mal, dar fetele și soția celuilalt s'au înecat.

Morte cumplită. Marți după amiază pe o stradă principală din Budapesta înainta încet un car încărcat cu povară, ear' mînștorul moșia sus pe marfă. În somn a căzut apoi sub roțile carului, cari i-a sdrucit capul de l'a făcut ca o lespede.

Cumîntenie de necrezut. Simkó János, locutoriu în Bártfa (Ungaria), avînd mari dureri de stomach și neputîndu-l scăpa de ele leacurile moșelor de prin împrejurime, s'a hotărit în sfîrșit să se cureau prin medic. Medicul i-a prescria ceva picături, spunîndu-i că are să le iese tōte deodată. Neica Simkó János a împlinit apoi forțe conștiențios. A înghițit medicina tōtă deodată cu sticlă cu tot, cu astupuș cu tot și cu vignetă cu tot (o sticlă cam de 20 grame). De sine înțeles, că în loc de vindecare a căpătat încă și mai mari strînsuri în stomach, așa că ei s'au trebuit să'l ducă la clinica din Budapesta spre a i-se opera stomachul.

Senator osândit pentru furături. Un domn Slattery, membru în senatul Australiei și fost în mai multe rînduri ministru de justiție în Sud-Welsul nou, săptămîna trecut a fost osândit la temniță pe trei ani și jumătate, pentru furături.

Nenorocire la o excursie turistică. Duminecă după amiază o societate de turiști din Graț voind să urce muntele Fölzsteln, profesorii Wolf și Petros de la universitatea din Graț și funcționarii Stopper în cursul urcării au luncat și s'au rostogolit în abiz. Luni după amiază a fost găsit în fundul abizului cadavru lui Wolf, cu capul orepat și cu mîinile și picioarele frînte. Ale celorlalți doi nu s'au găsit încă.

Norocul de luptă al Japonezilor. O nouă dovadă cum prin statornicie se pōte ajunge la țintă. Învingerile japoneze, unice în istoria universală, sunt în partea cea mai mare numai rezultatul unei estreme statornicii, despre care eroii au dat pînă acum strălucite dovezi. Mai multă statornicie se cere însă pentru hotărîrea norocului, deorece zeita Fortuna e forțe capricioasă pînă ce suride alesului ei. Aceasta se observă mai vîrtos la loteria de clasă, căci Casa de bancă Gaedicks din Budapesta, colosal favorizat de noroc, a dat drept remunerație mușterilor pentru statornicia lor numeroase câștiguri principale, și anume premiul de 600.000 cor., de trei-ori câștigul principal de 400.000 cor., de trei-ori 100.000 cor.; de patru-ori 60.000 cor.; etc. etc. Norocul firmei Gaedicks este pînă acum neîntrecut.

Cărți și reviste.

„Cartea de Aur“. A apărut în ediție nouă volumul prim din opul premiat de Academia Română „Cartea de Aur, sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub corōna ungară“, de Teodor V. Păcășian, și pōte fi procurat, împreună cu volumul II prin librăria arhiepiscopale din Sibiu, ori de-a dreptul de la autorul. Un exemplar din fie-care volum costă broșat 10 corone, legat în pânză 11 cor. 60 fleri. La cerere se acordă și înlesniri de plată.

Sirolin

Este recomandat de cei mai distinși profesori și medici ca remediu eminent contra:

ca bronchită acută, tusă convulsivă,

aturăză tusa și flegma, și face să înceteze asudorea de noapte. În urma gustului și mirosului seu plăcut se ia cu plăcere și de copii. Se capătă în farmacii cu 4 cor. sticla. Cumpărătural se fie atent, ca fie-care sticlă să fie provădată cu firma următoare:

F. Hoffmann-La Roche & Co., fabrică chimică, Basel (Elveția).

morburilor de plumăni, afecțiunilor organelor de respirare,

mai ales este

recomandat convalescenților după influență.

Promovăză apetitul și face să crească greutatea corpului, de-crescă greutatea corpului, de-crescă greutatea corpului, de-crescă greutatea corpului. Se capătă în farmacii cu 4 cor. sticla. Cumpărătural se fie atent, ca fie-care sticlă să fie provădată cu firma următoare:

(216) 47—52

Nr. 66-1905 (107) 1-3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de capelani parohiali în parohiile Vaidasig și Ațintiș, protopresbiteratul Turda, pe baza înaltei soluțiuni consistoriale de la 16 Novembre 1904 nr. 12079 B. respective dto același nr. 12085 B. se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegr. Român”.

Emolumentele împreună cu aceste posturi sunt jumătate din cele statorite în cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Se observă, că capelanul ce se va alege în Vaidasig va folosi singur casele parohiale existente; ear' pentru cel de la Ațintiș parohia va zidi case nouă.

Concurenții au să și trimită suplicile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, de unde se

pot lua și informațiuni mai detaiate, apoi cu prealabilă încuviințare superioară se pot prezenta înaintea alegătorilor spre a cânta, eventual a celebra și a cuvânta.

Turda, 12 Ianuarie 1905.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Jovian Mureșan
protopresbiter.

Atelierul de croitorie

Ioan Părău

Sibiu, strada Poplăcii nr. 21.

În acest atelier se confecționează tot felul de vestimente bărbătești, jachete pentru dame, și
= reverenși =
Asemenea se primesc spre executare reparaturi. Lucru trainic.

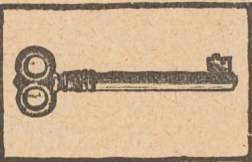
Săpunul Schicht

cu marca:

„cerb“

ori

„cheie“

e cel mai bun, mai spornic și prin urmare cel mai eficient. E liber de substanțe stricăcioase.

Se capătă pretutindenea!

(5) 40—46

!! La cumpărare să se observe, ca fie-care bucată de săpun !! să fie provădută cu numele Schicht și cu o marcă de sus. !!

CREMA MARGIT

a lui Földes

CREMA MARGIT

a lui Földes

CREMA MARGIT

a lui Földes

CREMA MARGIT

a lui Földes

CREMA MARGIT

a lui Földes

CREMA MARGIT

a lui Földes

CREMA MARGIT

a lui Földes

CREMA MARGIT

a lui Földes

Pentru dame indispensabil!

Cel mai bun cosmetic!!

Delătură după câteva zile pistruele, petele de fcat, jbrutele, carii de piele și toate necurătențiile pielii. Netezește crețele, dă obrazului color albă, fină și îl frăgezeste și întinereste. Prețul: borcanul mic 1 cor., borcanul mare 2 cor.

Articole de toaletă alese:

Pudra Margit (în 3 culori) 1-20 cor.
Săpunul Margit 70 fileri.
Pasta de dinți Margit 1 cor.
Apă de obraz Margit 1 cor.

Cu ramburs sau pe lângă trimiterea banilor înainte expedieză producătorul

FÖLDES KELEMEN, farm., Arad.

Se capătă în toate farmaciile, drogeriile și parfumeriile. (57 b) 3—5

Depositar principal în Sibiu, în farmaciile: Guido Fabricius, I. C. Molnár, Carol Müller, Ervin Rummel, în drogeria Carol Morscher, în magazinul de săpun și parfumeria Meltzer.

CREMA MARGIT

a lui Földes

CREMA MARGIT

a lui Földes

CREMA MARGIT

a lui Földes

CREMA MARGIT

a lui Földes

CREMA MARGIT

a lui Földes

CREMA MARGIT

a lui Földes

CREMA MARGIT

a lui Földes

CREMA MARGIT

a lui Földes

Atențiune!

50.000 perechi de ghete.

4 perechi de ghete cu numai fl. 2-80.

Falimentând mai multe fabrici mari am fost încredințat a desface o cantitate mare de ghete sub prețul producției. Vind deci ori cui 1 pereche de ghete cu șireturi pentru domni și 1 pereche pentru dame, de piele, brun ori negru galoșate, cu talpă bine bătută cu cuie, apoi 1 pereche de ghete de modă pentru domni și 1 pereche pentru dame, cu paspoal foarte elegant, fasonul cel mai nou de vară, foarte drăguți și ușori. Toate 4 perechile costă numai 2 fl. 80 cr. și se pot procura cu ramburs sau trimițându-se banii înainte de la

(70) 1—1

S. Urbach, Schuh-Export, Krakau 54/K.

Schimbul este admis; dacă nu convine se retrimite banii, astfel că ori-ce risic este eschis cu deservire.

Struguri de masă

în nenumărate sorte alese, curățenia soiului se garantează, apoi cea mai bună colecție de

frunzișuri

tote nobilitări de prima calitate, livrează
Prima plantatie pentru nobilitarea viței
de pe Târnave

Proprietariu: Fr. Caspari Mediaș (Medgyes, (84 b) 8 (Transilvania).

Lista prețurilor ilustrată gratis și franco.

Lista câștigurilor de la a XVI.
loterie de clasă r. ung. priv.

55.000 câștiguri

110.000 losuri.

Tot al doilea los câștigă!

Câștigul principal eventual

1 milion corone

corone

1 premiu de 600000

1 câștig de 400000

1 " 200000

2 " 100000

1 " 90000

2 " 80000

1 " 70000

2 " 60000

1 " 50000

1 " 40000

5 " 30000

3 " 25000

8 " 20000

8 " 15000

36 " 10000

67 " 5000

3 " 3000

437 " 2000

803 " 1000

1528 " 500

140 " 300

34450 " 200

4850 " 170

4850 " 130

100 " 100

4350 " 80

3350 " 40

55 000 câștiguri și premiu în sumă totală de 14.459.000

INVITARE

la clasa I.

de la a

XVI. loterie de clasă r. ung. priv.

Tragerea deja în

25 și 26 Maiu 1905

Prețul clasei I. face pentru

un los întreg o jumătate un pătrar o optime

Cor. 12.— 6.— 3.— 1.50

Espedarea losurilor originale se face trimițându-se banii înainte, ori cu ramburs. Mai ușor și

mai eficient se comandă prin asigurațiune postală.

Fie-cărei comande se adaugă un plan oficial.

Liste de trageri oficiale se trimit imediat după

tragere. Șecuri postale pentru trimiterea bani-

lor fără porto — gratis și franco.

Rog a se face comandele cu posibilă
grăbire. (104) 3—5

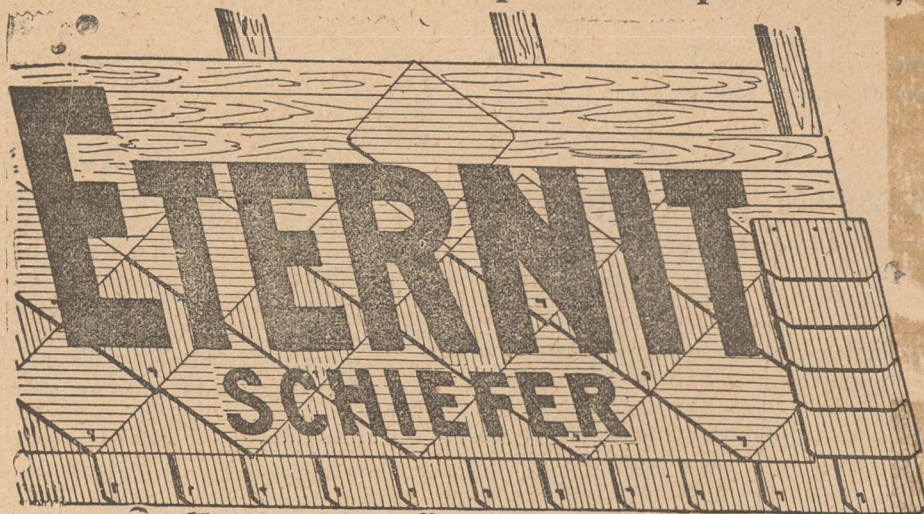
Casa de bancă

A. GAEDICKE

cea mai norocoasă colecție din Ungaria

Budapesta, strada Kossuth-Lajos nr. 11.

Cel mai bun material de acoperit al timpului de față.

Centrala pentru Ungaria:

FABRICELE ETERNIT LUDOVIC HATSCHEK

BUDAPESTA, VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

[99] 4—8

Somatose

Albumină de carne.

Cel mai eminent mijloc producător de apetit,
și întăritor de nervi.

Se capătă în farmacii și drogerii.

[39] 7—20

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se
aparatură vindecă bôle

pe lângă garanție.

da împrejurărilor, că acei
vechi de 20 ani.

aparatură aceasta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împiedicarea circulației sângelui, anemie, amețeli, înțepături de ureche, bătăie de inimă, scăderea de inimă, asma, auzul greu, scăderi de stomac, lipsa poftelor de mâncare, răceala la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate încurte din toate părțile lumii cari prețuiesc cu mulțumire învinerea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. publice asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoarece „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austria Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, opți-

Prețul aparatului mare e cor. 6.—
folosibil la morburile cari nu sunt mai vechi
[2] 133 de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.—
folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espedite din centru și locul de vânzare pentru țară și strălănatate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V
colțul strada Kálmán.

Norocul lui GAEDICKE e colosal!

În timp scurt am plătit o sumă de
mușterii uriașă sumă de

15 milioane

într-o cari următoarele câștiguri prin
cipale:

600000	corone	2/3	nr.	62551
400000	"	4/4	"	11119
400000	"	4/4	"	28916
400000	"	8/8	"	33464
100000	"	4/4	"	42753
100000	"	2/3	"	49578
100000	"	4/4	"	87991
70000	"	1/1	"	60911
60000	"	8/8	"	17357
60000	"	8/8	"	7880
60000	"	4/4	"	825
60000	"	2/2	"	971
30000	"	8/8	"	8920
30000	"	8/8	"	88691
30000	"	8/8	"	90064
25000	"	4/4	"	23481
25000	"	2/2	"	30042
25000	"	4/4	"	44412
25000	"	4/4	"	81561
20000	"	4/4	"	14874
20000	"	4/4	"	28950
20000	"	8/8	"	38402
20000	"	8/8	"	85862
20000	"	4/4	"	44410
20000	"	4/4	"	65006
20000	"	1/1	"	60781
20000	"	8/8	"	78848
20000	"	4/4	"	88674
15000	"	1/1	"	31121
15000	"	4/4	"	57734
15000	"	8/8	"	77950
15000	"	4/4	"	82506